

„ЗАСТАВА“ издава трипут
у недељи, средом, петком
и недељом
Ца је на годишњу 14. фор
на по год. 7 фор. на чет-
врт године 3 фор. 50 нов
а вр за Аустрију, а за Ср-
бију на годишњу 140 гроша
на по год. 70, а на четврт
године 35 гроша.

ЗАСТАВА.

Огласи се рачунају по ко-
личини врста, које из гар-
монта заузимају, и за сваку
врсту плаћа се за први пут
5, за сваки даљи пут 4 н.
осим тога за жиг увек по
30 н. Дописе се шаљу у
редништу а предлата ин-
серати администрацији „ЗА-
СТАВА“ у Нови Сад, у кући
број 858. код „латног јед-
норога“

Број 115.

У Новоме Саду, у недељу 28. септембра 1869.

Год. IV.

ПОЗИВ НА ПРЕДЛАТУ

НА

„ЗАСТАВУ“.

Како ово одишња трећа четврт предлате на наш лист изгиче, то отварамо за ону господу и браћу, кои се за даље, или никако предлатили нису, предлату за идћу четврту четврт године, и умољавамо исту, да за времена на лист пац предлату послати, или познатим у месту скуштељима предати изволе, ако су ради лист наш даље држати.

Своје вршњаке, и млађе пријатеље, кои су неру вични, умољавамо, да нам у нашој радни умном и моралном својом снагом на помоћи буду.

Све пак сународнике умољавамо, да нам са предлатом ако не буде било могуће веће, оно доадање саучешће укажу, које сад уживамо, јер ће тако не само лист одржати, и развијати се моћи, него ћемо такође у стању бити посветити времена, снаге, и труда свога радњи и на другом јавном пољу, где се с једне стране политични, с друге пак стране црквено-просветни, свуда пак народни интереси наши заступати имају.

Умољавамо да се предлата и рекламације шиљу под адресом: „Администрацији Заставе“, а дописи под адресом: „Редакцији Заставе“ у Н. Саду.

Уредништво.

У Новом Саду 26. септембра.

Пјив приближења Аустрије и Пруске с једне, и Аустрије и Русије с друге стране тако је замашан, и тако је изненадио и потресао политичне кругове, да се још разабрала нису, и непрестано са новим симтомама и новим нагањанем и погањанем на јавност владае. „Н. сл. Преза“ из Прага доноси допис под насловом „политички обртај“, у ком дописник вели, да своје податке црпи од посланика, кои су ближи Бајету, и дописник пише: да су сасвим основани гласови о „срдачном споразумлењу“ међу Аустријом, Пруском и Русијом, да је томе болест Наполеонова повода дала, да је на то бечки кабинет из Берлина, и то не из Варшаве, т. ј. не преко Бајета најразумљивији миг добио о том, како би пожељено било, да се оба кабинета споразуму. У Бечу су имали основа овоме се одзвати и пруским посредовањем дошло је се такође до разговора Бајета са Горчаковом, и до приближења Русији. Ово приближење трију влада нема другу цел, но одржање мира, и монархијског начела, ако се по смрти Наполеоновој дигно Француска. Бајет је вели да је нужно нашао, саветовати Наполеону, да се либералним захтевима неодупире, но да што веће концесије даде и у децембру месецу, већи се биће законодавном телу предложен устав, кои ће најдаље идуче жеље либералне странке задовољити, и народ са црквом владом подпуно измирити. Оволико тај дописник. Међутим либералци европски поред сви уверавања о миру и слободним установама зазиру од споразумлења Аустрије са Пруском, а још више са Русијом. Извесно је то, да споразумлење Аустрије са Пруском може бити само на основу том, да Аустрија јужну Немачку жртвује, било позитивно, било чрез то, да се не плеће у немачке ствари; али онда ће Аустрија у и кушоње доћи, да се изнутра већма утврди, т. ј. да државну моћ већма концентрише, и по томе да слободне установе и у Угарској и Аустрији скучи. Споразумлење са Русијом могло би бити само на основу погодбе у погледу источног питања, и ту да Бог да, да не би Босна ону улогу играла, која јој је већ под Јосифом II. намењена, и која би за Галицију нека компензација била.

У Француској је сад на дневном реду царски декрет, коим се сенат и законодавно тело за 17. нов. сазивају, а требало је по уставу најдаље до 14. окт. сазвати, по уставу, кои је сама влада октрисала. Сви су листови противу владе раздражени, изузимајући овицијонни „Пеј“ и „Шепл Франсе“. „Реформа“, пише: „Дакле ће 34. дана дуго влада сама свој устав вређати. Несазивање сабора била је незакон-

ност, а ово шепртљанско одложење ћушка је јавном мњењу. Децембар наз спада. Ма-тамо Фавра, Симона, Гамбету, Бансла, Феррија, Гарније — Пажа, Мањена, Дорјана, Десоа, Бетмана, да ли су одважни, да после те друге ћушке 16. окт. дођу у сабор? Питамо, да ли је мање теже бундија, него веран уставу бити, у палату бурбонску (саборницу), него у балску дворану ући, (где је 1789. год. револуција оглашена) други 8. јуна, него 14. окт. начинити? Што се нас тиче, ми ћемо, вели, све до 14. окт. на „рапел“ добовати, а 14. окт. отићи ћемо на плац конкордије, да изборимо народне заступнике, оне, који ће бити без прекора, ако уму бити без „страха.“ „Рапел“ пише у подобном смислу, а „Ревел“ опомиње грађане, да истина протестују поди-сима противу те срамоте народу нанесене, али да се чувају дражења, које за њи може бити „клопка“, доста је, да је влада ловљена, где сама свој устав вређа. Опинијон нацијенал, Фр. Газета, Либерте, и сам „Публик“ неодобравају влади.

Видићемо, какав ће 14. окт. осванути у Паризу.

„П. Напко“ добива грозницу. „Боимо се, виче у тој грозници, да ће доћи тежка времена, која ће у опасност довести дуализам, ову једину нашим околностима доличну државну форму. Федеративни елементи почињу надвлађивати. Изгледа, да време наје далеко, где ће Пруска бити велика савезна држава, под пруском хегемонијом; налик је, да ће по смрти Наполеона, или и за живота његова, доћи потрес, „кои ће непреправне, и свој позив непознавајуће државе из темеља покренути“.

Ми смо давно „Напловцима“ предричали ту опасност, али Деак са подмејом говораше о „пророштву“. Међутим не би желели, да нам се пророштво испуни, које је опомена, а не злонамерна претња била, но желимо, да се у последњем часу покају они, кои већ сад после две године дана таког дуализма грозницу добивају.

У Шпанији републиканска буна још траје. Серано и Прим забринути су, што вије могуће војводу од Генује на престол довести, и опет склапају руке око краља португалског. Кортези у Мадриду расправљају владин предлог о суспензији уставни слобода због п-буне; републикански посланици спремају тужбу противу владе. „Либерте“ пише, да ће за 8. дана бити република у Шпанији, ако доиде краља не буде.

У „Цислајтанији“ на дневном реду сабора земаљски стоји реформа изборног реда. Споменути смо предлог у Грацу, и допуњавамо га тим, да већина одбора за услов тога, да непосредни избори за дољну кућу буду, стављају то, да место господске куће буде земаљска кућа изабрана из средине зем. сабора, а мањина са Кајзерфелдом то само као жељу, не као услов ставља. Корушки зем одбор, своје сабору у главном исто предлаже. Чески, моравски, и галички још не показују боје, премда се разуме, да ће галички одбацити непозредне изборе. Важно је то, да се између Пољака и Руса у Галицији воде преговори о измирењу, што ако за руком пође, биће од великог замашаја по Славене. Измирење Пољака и Руса у Галицији поравнало би пут слоги Славена. — У Чској нису се стигли таласи узбуреног политичног живота. „Политика“ позива Немце и Јевреје, да обгрле „устав Ческе“.

У страним листовима би телеграм, да је митрополит београдски Михаил отишао у Кијев, да буде на слави петогодишњице руске дух. академије, где се и он учио. Ми пак знамо за прави узрок његовог путовања у Кијев, а оданде по свој прилици у Петроград; то је у свези са неким преписком митрополита о руском конзулу са Горчаковом са знањем србске владе. Од успеха тога пута зависи будући положај србске владе справ Русије.

Кнез Романије био се је састао у Ваден-Бадену са краљем Пруским, где је и наследник престола руског био, праштајући се од отца на пут у Египат преко Беча, где му се у двору дочек спрема.

Ерцеговцима и Бошњацима.

Браћо!

Критична су времена настала, времена таква, у којим човек мора отворити очи; опрезни и будни при сваким околностима да будемо. Свет је данас постао такав, да га треба добро учити и разумевати, да се непреваримо ил заостанемо иза њега. Куд погледамо свак се миче и утркује, ко ће први достићи своју цел, ко ће боље доскочити и ко ће се боље користити са обстојатељствима данашњег духа времена. Све оне најмање беспослице, што нам се чиняху пре неколико година, данас су од толике важности, да задиру чак у живац битности народне. Зато браћо! и ми, који под игом туђег деспотизма и ћелиа стењемо, пробудимо се на рад, одпочимо борбу за наш опстанак, а та борба нег буде једногласна, нег буде црпка, нег буде проицателна и законита, па се небојом мртви страшила и набурени непријатељски вукодлака, нег приноимо, и сигурна ће нам бит победа.

Бугарски народ ево већ од неког времена бори се јавно, да извојује себи самооталност духовну, да извојује себи своју цркву, а да не стење под клетом проданом и кварном руком фанариотске секте. Њихова је борба јака, борба, која је проицнута од васцелог народа, и која умним понашањем и законитим захтевом мора решити се у њихов рачун. Народ бугарски листом се дигао за ту идеју, органи бугарски крепко бране ту идеју, а идеја та мора уродити плодом, јер је темељни базис сваког народа. Извојевати себи аутономију црквну, то је нешто велико, значајно; браћо! вама свима је познато како је војевати за веру и слободу, познато вам је врло добро, поштовање које православни народ мора имати прама свога свештенства, и какав уплив на вама има свештенство. Зато браћо! треба да се боримо, да жртвујемо све, да би извојевали себи онако свештенство, које би подпуно одговарало духу нашег народа, и које би било уз народ, и народни нас духом ободравало.

Браћа наша Бугари, од давна су се борили противу наметнутог фанариотског свештенства, но њихова борба била је раскомадана, била је несложна, но данас се сложише, и та борба постала је општа, јака и решитељна. Зато баш и ми, браћо! у Босни и Ерцеговини, сад ил икад, подигнимо глас правде, глас онај, који нам стоји у дужности и који нам је аманет постао због стари и данашњи јада, те, ако сада одважни будемо, сложке са Браћом Бугарима подићи наш глас, питање ће ово бити лакше остварити, јер је лакша победа онде, где има више снаге, слоге и чебане.

Мислимо да ми неће бити нужно да вам опишејем јаде и чемере, које смо ми до данас сносили од орде фанариотске, од те куге и чуме светске, која им је продавала, издавала и варала у свом времену од како изгубисмо нашу самооталност у цркви. Знамо и то, да сваки од вас браћо! Бошњаци и Ерцеговци, нег се сети, шта је који претрпихо у животу од тих светски страшила, и прекоувјеран сам да ниједан од вас неће се наћи, који неможе да изприча, читаву поворку несрећа које је срео у животу од тих наши наметнути подли свештеника. Ни то није доста, погледајте и у наше домаће свештенство, које је се изобразило и учило у школама фанариотским, па ће те одма смотрити неку различност, нешто што одбија, што није природно, и што се одваја од духа нашега, од наше природности. Не знате ли браћо, и то, како се многи од наших сународњака калуђера, истом по нешто изуче, као криво глагољ или дебело јер; како се после, како преиру народ, безчесте породице, а зашто? с тога, што крвави зној народа нашег, који је саградио манастире и оставио задужбине, они уживају благодарећ уживајући и говећ у том зноју.

Сетите се шта нам фанариоти урадише, спомените се ви браћо Бошњаци, шта уради сарајевски митрополит у ствари Вањалучкој, шта ли онај штоно пре неколико година се у Мостару потурчи и као потурчењак умри, пак ће те се добро упознати са питањем овим, са питањем, које је од толике ползе као свагдашњи хлеб.

Видите шта је свештенство у Србији и Црној Гори, сетите се шта је славни Карађорђе чинио са фанариотима, колико је народу користно са својим поступком, пак нег вам то

његово дело, буде кормило нашем садањем питању.

Знате да борба с непријатељем до данас бијаше увек за крст часни и слободу влатну, знате ли колико се борисмо да имамо наше цркве, наше школе, пак шта бијаше? војевасмо да извојујемо за фанариоте ужитак, војевасмо да их штитимо, како ће нас они боље продавати и варати, војевасмо да нам скврне цркве и протерују учитеље, војевасмо, да са крвавим знојем саградимо цркве и школе, како ће их фанариотска секта употребити на своје раскошје, и Турцима продати, да се у њима баше и ково провађају. Сећајте се имали, јели још икад било каквог пријмера, да је фанариотски калуђер или владика заузео се да подкрепа ваше праведне захтеве код власти, јели вас икад научно чему, што би било од користи, ками да му је, како да штити, како да научи; кад је његов бог, грош, а паре му народ и душа. Разберите све, није нужде да вам ја сво напомињем, пак прионите браћо! у овим одсудним часовима, да припомогнете браћи нашој Бугарима, а и да сами себи изградите оно, што ће вам олакшати тај робски и чемерни живот, а и да бар синове ваше избавите од тог клетог и срамног реда у човечанству.

Опомените се на праједовска времена, ето вам живо предање у народним ващим песамама, сетите се на њихова ратовања, на њихова чествовања, проучите какво је тада било свештенство, како су у она времена владике и калуђери први пред народом, са крстом и мачем у руци на војну ходили, проучите какви су сада научени били, како је тада било њихово понашање, оравните са данашњим подлацима и свилежорским беспослечарима, пак радите, борите се, јер је тому време дошло, сазрело је то питање, и бићете срећнији. Радите, да будуће свештенство у место да се баш и шири по манастирима, у место да се учи сваким пороцима, да се вере по народу, да га безчести и злу учи, да то свештенство учи вашу децу, да ради земљу, да настојава око народног газдинства, и да, кад имају времена, уче се, како ће народу достављати начине и прилике под којим може да до благостања дође.

Видите, како су наша браћа Славени у Ческој протерали језуите, како је тамо свештенство као и народ, погледајте у Далмацији где је црква народна, како тамо свештенство и једне и друге цркве бори се уједно са народом, штити и брани народ свугђе, како тамо свештенство учи народ слога, учи га свом опстанку, учи њихову децу у школама, пак и вама браћо, биће тако ако сада, кад је време дигнете се, по природном и законитом нашем праву, затражите оно, што вам је од користи, оно што ће вас спасти, и оно што вам се мора дати.

Немојте браћо! да вас обмањују какве пропаганде душманске, не дајте се завести од слатки речи и велики обећања, не то је излињало, томе мислим да сте се већ навикли неверовати, него слошке ко може нег се дже од вароши до вароши, од села до села, и нег објасни народу, а народ нег се дигне, и нег негуби време, јер је драгоцено, и нег затражи, пак нег увјерен буде, да ће му се испунити праведно захтевање, особито данас, кад и Бугари то исто траже, и кад је то питање по целој свету, код сваког народа већ решено.

Тако браћо! ако Бога знате, радите и ваш ће се рад посветити и у потишћу спомињати. Одеса 17. септембра 1869.

Војвода

Лука Вукаловић с. р.

Још једну о војничкој граници.

Ми смо у пређашњем једном броју овога листа изгласили, да је питање крајне поглавито србско питање; у исто време изишао је први саставак у бр. 23. „Заточника“ у Сиску под насловом: историчка изтраживања о укунућу крајне, где се наводи привилегија Фердинанда I. од год. 1538. дата „власком народу међу Дравом и Савом“, и у којој стоји: „да се тај народ преселио из Босне у Херцеговине овамо, силом уговора међу њим и ово-страном владом уговоренима.“ У повељи стоји да Ф. I. као краљ угарски уступа народу власком из Турске долазећем све земљиште међу Дравом и Савом, све шуме, њиве, ливаде, винограде и т. д. у праву им својну,

да дан 2. октобра, против проти-народних
заредаба наше владе, од како је витез Вагнер
узео у руке крмилу далматинске управе. Овамо
рекачи говоре да је и под неуставном тур-
ском боље осигурата народност и јошк него
у уставној и либералној Аустроји, јер су код
Турака тескере и друге службене карте српске
и то ћирилицом писане, дочим се у Аустроји
строго забрањује и латиницом искати на на-
цији своју заслужну мјесечну плаћу. Све
ово у селу говоре, а богме је цјела истина.

Србска црква у Парцу.

Кад је године 1863 и 1864 и Банату глад
била, прешла је множина румунски села у
унијатску веру. Између ових било је и поме-
шано село Парац, у коме има око 2000 Ро-
мана и 500 Срба. Срби осташе сви верни у
прађедовској звјери, а уз њи и једно 30 Ру-
муна. Остали сви Румуни поунијатисе се, за-
једно са своја три свештеника, и отеше на-
сиљно православну цркву, школу, гробље и
пархијалне сесије. Парачки Срби подигоше
тужбу код жупаније темишварске и искаше,
да јим се у смислу зак. чл. XX. од г. 1848.
поврати црква и што уз цркву иде. Онда
бивши администратор темешке жупаније Бет-
штајн донесе још те исте године пресуду, да
се црква нашла преда, ал ту пресуду ма-
ђарски конзилијум на рекурса унијатскога би-
скупа уништи, наредивши, да се наново поше
учини, колико има православни а колко уни-
јата у Парцу? Против ове пресуде архиман-
дрит Стеван Михајловић, који је онда био
председник Темешварске консисторије, (јер
владике онда није било) рекурра на мађ. Кан-
целарију, ал и ова потврди пресуду конзили-
јума, ма да је у једном тако истом конзили-
(у висагу) мало пре сасвим противно решење
донела. Од год. 1865 до 1869 нападне ствар
сасвим, ма да се србска општина небројено
пута на све стране са молбама обраћала. Сада
у мају месецу ове године наложи министар
цркв. дела барон Етвеш темишкој жупанији,
да у смислу §§. чл. 409. 1848. цркву нама
преда. Мислио би човек, да смо сад до цели
дошли, ал ево ти нове беде, и то не толико
од унијата, колико од наше једноверне ру-
мунске браће. Док смо се ми за сви пет го-
дина са унијатима борили, док смо крвавим
знојем цркву нашу натраг тражили, донде су
православни Румуни ћугали. Сад кад је ми-
нистарским рескриптом црква наша повраћена,
сад се диже румунски владика Прокопије из
Арада, те отима цркву у име ови 30. заос-
тавши правосл. Румуна за своју румунску
епархију; сад се тек православна свест убу-
дила у румунском проти Дрегаћу, те долази
у Парац, да јим каже, да не даду цркве Ср-
бима, него боље нека остану православни. И
они исти људи, који су 1864. године преко
ноћ постали унијати, сад опет преко ноћ по-
стају православни, да осујете предају цркве
у србске руке. А наша темишварска епархија?
А наш темишварски епископ? Опростите нам,
ми не знамо, како са управом дијецезе стојимо,
и зато ово неколико речи оријентовања ради
у свет пуштамо, и закључујемо их са речима
из евангелија Јовановога гл. X. ст. 11. 12. и 13.
Пастир добри душу своју полаже за овце и т. д.

Троједна краљевина.

— Интерпелација, коју је Јован Живковић у
србској седници подигао, гласи: „Високи са-
бор: 7 августа т. г. управљена су четири највиша
ручна писма, и то два на државног ратног министра
баруна Куна, којима Њ. Величество наређује, да се
обе вараждинаска граничарске пуковнице, затим 11
и 12. компанија сљунске граничарске пуковнице раз-
врше, и њихови окрузи, као и војене општине Зент
и Сасаг дотичној грађанској управи предаду, и да
се војени ланцетар упућује, да ради завршења тих
највиших наредаба са свога становишта сходне пред-
логе учини; затим да председницима оба министар-
ства, грофу Андрашу и грофу Тафеу, који су на
исти начин позвани, исправе и све што је нужно,
на расположење стави, како би се узajним догово-
ром оба председника законски предлози увидели,
који су при прелазу једног дела границе у дотичну
грађанску управу нужни и који се уставним путем
решити имају. По закону измирења, као основном
закону овак краљевина, параграфу 66, хрватско-сла-
вонска граница је припадјућа део овак краљевина,
и у § 65 обећана краљевина Угарска, да ће се
трудити, да наша територијална целокупност у жи-
вот ступи и сједињење горње границе са провинци-
јалом изврши; шта више §§. — има 19, 33 и 42
поменутог закона и на начин је побринуту, како да
се узajни терети на и границе према Угарској,
као и евентуална одношеј нашег заступања на у-
гарском заједничком сабору и у делегацији за сада
решити. Из свега тога могомо и морали смо увидети,
да је по највишој наредби развршење једног дела
границе наша ствар; нашој аутономној влади и на-
шом сједињење“ дотичног
делу границе са провинцијалом и његову „предају“
грађанској управи уставним путем извршити, по ком
је дакле имао на сваки начин бити трједне краљ-
евине дотичне предлоге светлој круни поднети. По-
чем наше непредстој, да ће бити, као врховни наше
аутономне владе, од светле круне на то нован бити,
почем у противном случају баш гледе сједињења и
предаје развршеног дела границе грађанској управи
у којој се сад већ зна, како треба по закону да
припадне — оба поменута министра у споразумљиво
без бина предлоге поднети имају, а само то грани-
чно питање, које се везује тиче, мије узajним

ствар, није још мање државном већу припада, то
сам се потрудио, да ради одржања тог нашег права
на њег. екселенцију бана следећу интерпелацију
управим: 1. Је ли њег. екселенција бану ствар
предаје развршеног дела границе грађанској управи,
као и начин, како се то намерава извршити, за-
вично позван? 2. Јели њег. екселенција бан, као
врховни управитељ наше земље, сходне кораке у-
чинио, или мисли ли чинити таке кораке, који на
то смеру, да се у ствари предаје границе под гра-
ђанску управу круг радње, који по закону на-
мерава нашој аутономној влади и нашем сабору при-
пада, одржи и сваки други, или сасвим или од чести
инкомпетентан улави уклои?“

Интерпелација је предана аемаљској влади.

Нови Сад 26. септ. Јуче је била редов-
на месечна главна скупштина варошка у Но-
вом Саду под председништвом вел. судца г.
Јов. Радовановића; од главних предмета били
су на дневном реду: реалка, позориште, и канал.
Обштинство је реалку укинуло било, зато, што
оној цели неодговара, ради које је подигнута;
реалка је мала од три разреда, у којима се
толико предаје, колико је за припрему за вишу
реалку нужно, а пошто је мало њи, кои би
своју децу даље из вароши дати могли, а ва-
рош већу реалку издржавати не може, пошто
дакле деца у овакој реалци немогу да у цели
науче ово, што им за грађански живот
и за разне занате треба, то је општина закљу-
чила, да ту подреалку укине: тим више, што је
обште припознато, да реалке, нарочито пак
усамљене реалке неодговарају својој цели, и
што и нов закон о народној настави о реал-
кама неговори, напротив од већи општина из-
скује, да по могућству грађанске школе, које
6 разреда имају, са онолико разреда заведу,
колико јим материјално отање допушта. Општина
је уједно закључила, да на место подреалке
подигне трикласну грађанску школу, наравно
са продајним језиком србским и немачким. Овај
закључак буде пре 2—3 месеца дана мини-
старству просветена снање и одобрење подне-
сен. Нико није ни посумњао, да ће министар-
ство то одобрити, тим пре, што се општина
баш на законитом терену кретала, и што је
закону на сусрет изишла. Но пошто ни на
телеграфско журење није решење дошло, то
општина, из лојалности, и са обзиром на крат-
коћу времена за распис и избор нови профес-
ора, а за устројење грађански школа, закљу-
чи, да још за ову идућу годину подреалка
остане, и место управитеља, кои није хтео у
неизвесности остати, као и неки професора
попуни. Но баш кад је време школи дошло,
дође од министарства, и то не правце, него
преко надзорника школа, г. Мил. Дмитрије-
вића наредба, у којој се каже: „како је ми-
нистарство од депутатаје немачке и мађарске
општине из Н. Сада извештено, да је вар. об-
штинство реалку укинуло, и професоре раз-
пустило пре одобрења, шта више, пре и него
што је ствар на одобрење поднесена, како се
реалка не може укинути, јер за њу фонд по-
стоји, кои се на друге цели обратити не може,
и како дакле министарство не одобрава посту-
пак општине.“ Дакле министарство решава
ствар по доношењу депутације, и оно успоје-
ћује, шта више предпоставља депутацију црк-
вени општина, и црквене општине законито
постојећем варошком општинству, као органу
муниципалне автономје? Министарство не на-
лази за вредно, најпре од општинства извештај
изискати о тегабама таким депутација, него одма
и без ованичних акта ствар по преко решава,
само зато, што је општинство већном србско,
а туже се Немци и Мађари! Закључак об-
штине послан је пре 2—3 месеца горе, и ре-
шеније је телеграфски журено, и министарство
има образа рећи, да ствар није ни поднесена;
оно неистражује, је ли што у тој ствари до-
шло, но решава без акта, на просто доношење!
Није ли то срамота? Није ли то самовоља?
Није ли то увреда законито постојећег об-
штинства, и наиме Србаља? За л' се влада
још није научила памети, за л' од Астови вре-
мена, где је тако исто општинство и поједине
људе без саслушања осуђивала, и гањала, није
познала, да су противнике тужбе просте де-
нунцијације и клевете? За л' се тако закон
поштује, где је он уз Србе?

Прођашња ванредна скупштина од суботе
предала је била ову ствар одбору једном, кои
је редовној скупштини предложио: да се
општинство код министарства потужи противу
тога, што се није правде него преко надзорника
на општинство обратило и противу тога, што
се упустило у решење ствари на просту те-
гобу депутације црквени општина, без акта,
и без саслушања општине на тегабу, и да ми-
нистарство на умирење уставног осећања
општинства разјасни тај свој поступак, као и
положај, кои она црквеним општинама према
варошком општинству даје; друго да се и опет
понови представка, да министарство одбри
укидање подреалке, и устројење грађанске
школе, јер ово закон изикује, а обадве школе
варош не може издржавати, и последику фонда
ва реалку нема, јер је при фонд од државни
облигација са вишим одобрењем узет за порез,
за други је укњижена на варошке земље
обвешница од 2000 ф. годишњег прилога, али

једно то је учињено у време и под притиском
абсолютизма, што је уставна општина оборила
и екстабулацију закључила, друго, трго-
вачка гремја са занатлијским цеховима заше-
штани годишњи 600 ф. нису давали, није
давати могу, неимајући ни тврдога строја ни
касе; а и кад би прилагали, опет је за под
реалку мало годишњи 2600 ф. напоследку је
сувишна реалка поред сличне грађанске школе,
коју закон изикује; треће предлози одбор,
да се образује одбор за ту општинску некон-
векционалну школу, и то из свију пароха, дакле
10. свега, од к'ја су 5. православни, из једног
избраника из средине учитеља реалке, и из 21.
члана општине.

Представништво после кратке дебате усвоји
све ове предлоге. У истој седници прочитано
је „решење министарства ун. дела, поднесено
од држ. подсекретара Славја, којим овај пред-
ставку општинства ради места за србско на-
родно позориште на просто одбија, и упућује
на прво решење, где се „плац Хан“ за по-
зориште одобрило; министарство вели, да не
налази нови разлога, кои би га побудило, да
од првга решења одустане, и да оно „колико
духовне интересе србске народности, толико и
интересе други народности и вероисповести
заштитати мора; по кои су то интереси други
„народности и вероисповести“, кои се вређају,
то нам се не каже; и како је то, да иначе
нема разлике „народности и вероисповести“,
но само кад Срби што траже? Спомињу се
у првом решењу и тегабе са други знатни
страна — какве су то друге знатне стране
које се утичу у наше варошке ствари? Јама-
чно арцибискуп калочки. Што се он има па-
чати у наше варошке послове? И што се сти-
дите изаћи са разлогом, кои је он подрекао,
т. ј. што би било позориште близу кат. цркве?
Тога се стидите у данашњем веку — али и
пак из потаје употребавате и то, где се Срба
тиче.

Обштинство је закључило, и по трећи пут
обратити се на савет министарски, ради
одобрења реченог места; по потреби ће сле-
довати петиција на сабор, коју би све наше
општине подрепиле, и интерпелација на са-
бору. Даљи је предмет био: канал. Склопило
се т. ј. друштво са капиталом од 8 милиона
фор. које хоће да францов канал од Баје до
Н. Сада продужи, и то ову пругу од малог
Сталара до Новог Сада. У том је друштву и
Тир, кои је пре негде тога ради у Новом Саду
био. То друштво жели, да и Нови Сад од
своје стране учини што на ту цел, и као што
је г. Милош Дмитријевић као приватно умо-
љен, изјаснио се, друштво би се задовољило
тиме, да му варош бесплатно уступи неки 33.
ланац вар. земље, коју би канал просекао.
То би износило око 15.000 фор. Г. Дмитри-
јевић и то је навео, да је друштво било иза-
брало линију више Новог Сада на лиман из-
лазећу, но да је он нашао, да је за варош
пробитачнија линија испод Новог Сада, која
поред темеринског друма на градић излази. Г.
Ђ. Новић предложи, да се изашље одбор, кои
ће ствар изпитати, са предузимачима о бли-
жим условима у споразумљење ставити се, и
о том идућој скупштини извештај поднети. Г.
Димитријевић навео, како спонаук аутожки
о том ради, да се канал код Футога са Дуна-
вом састави, и зато знатне жртве нуди, како
предузимачи журе брз резултат, да почети
могу, и како би могла за Футог решити се,
ако се ствар овде одма не реши. Наравно да
се није могло пристати на то, да се тако ва-
жна ствар, за коју се пре и знало није, преко
колена сломије, и зато је одбор шесторице иза-
бран, кои ће у договору са одбором за же-
љезнице ствар извидити, са обзиром на нагла-
шену итност још уторак 30. септ. ванредној
скупштини извештај поднети.

О овом предмету везало би да се наше
грађанство добро промисли. Овде ваља двоје
пред очима имати, једно да се канал неповне
линијом, која би жељезници или линију, или
изходште на Дунав препречила, или отеш-
тала; друго, да канал не одсече варош од
свои комуникација, које јој живот дају. Што
се првога тиче, ту нисмо у стању, бар овако
без података пресудити, да ли линија канала
извод Новог Сада не смета по Нови Сад про-
битачнијој жељезници, и њеном вгодном изхо-
дишту на Дунав и прелазу преко Дунава, али
да би та линија главну комуникацију Новог
Сада са околином отештала, то се на први
поглед види. Већ би сви салаши Новосадски,
а можда и класа стојаји са оне стране канала,
тако исто цео батаљон шајкашки, да и не спо-
мињемо друга места о те стране.

Не може се таити, да канал, колико је у
обште користан, може да живој комуникацији
на сметњи буде, не само чрез то, што мостови
нису тврда земља, и што су узки, него и зато,
што пролаз лађа сваки час прекида прелаз
кола; канали се дакле о те стране вароши
воде, где комуникацији најмање сметају; на-
против је на линији темеринској најживља ко-
муникација, и бојати се, да Шајкаш не оде
црело Тисе, ако већ мора прско канада. Гле-
год пак био канал, мора се утврдити, да мо-

стови на њему буду у довољном броју, и у
добром стању.

Дошла је и ствар о „хонвивима“ на ред,
с којима хоће да нас усреће. У Н. Сад смешта
се батаљонска команда са двама компанијама.
За то треба стана. Варош по закону није
дужна стан бесплатно дати, а и уз уду накнаду
— 1½ нов. на дан од момка — само, ако
се неби доказали за то под најам наћи могли.
Општина је оставила градоначелнику, да се о
томе са заповедником хонвида у споразумљење
стави, и у колико би стан вароши трошка
стао, задржава себи варош право, за то дотичну
накнаду тражити. Општина је изразила жељу,
да се војници никако у приватне куће не
смештају, но да се у нужди касарне под најам
узму — али ако се таке касарне наћи могу
— онда престаје свака дужност општине, и
команда хонвидска исто тако у најам узети
може, а по закону и дужна је, јер је смештање
у приватне куће допуштено само у оскудици
најма.

Напоследку је г. М. Поповић интерпело-
вао капетанију, јесу ли и какве мере учињене,
да се људи из оскудне не одбијају од Новог
Сада због тога, што купци раче злоупотребе
чине, а дозволити без полицијне заштите о-
стају. На ово ће се уторник одговорити.

— Накнадно јављамо, да је општина у пре-
ђашњој својој редовној скупштини закључила,
да и одсад, као досад, учитељи основни школа
разни вероисповеди из варошке кесе плаћају,
но и то да извесне суме, тако, да је на ос-
новне школе и реалку, или грађанску школу
свега 28.000 одређено; ако која вероиспо-
вест што више устреба, има ће се сама за то
састарати.

У Новом Саду 19. септ. преминула је,
и сутра дан свечано сарањена је г. Јулијана
Полит, мати г. Михаила Полита, у 60. години
старости своје. Она је била примерна, одуше-
љена, слободоумна Српкиња, и узор матере
србске, која је брачни век свој васпитању и
неви своје деце посветила, и матерњом љубави
над њима лебдила. Она је и многом младом
Србчету, ћаку, за свога века добра чинила.
Она је уживала поштовање свију честити Ср-
баља у Новом Саду, кои су исто великом
пратњом до вечне јој куће посведочали. За-
служила је као родољубива Српкиња и узор
матера србски, да ју у вечни покој изпатимо
са: Лака јој земља и вечна памет!

Чланови друштва радиности да из-
воле данас у недељу, у 2. сата по подне ради
договора о „каналу“ доћи у дворану друштва.
ТЕЛЕГРАМ УРЕДНИШТВУ „ЗАСТАВЕ“.
Дубица 25. септ. (7. окт.) Општина Ја-
сеновачка и Дубичка послале су молбу Њ.
Величеству у смислу представка војеног Сиска.

НОВИЈЕ.

— Престолонаследник пруски присео је
у Беч 25 тек. и цар га је дочекао на челу
грађански и војени достојанственика. После
војени почести дворска кола одвезоше пре-
столонаследника са свитом у Хоенбург. „П.
Лојду“ брзојављају да је Престолонаследник
имао с царем конференцију од једног сата и да
се држи да је постигнуто позитивно споразум-
љење. Пато дита „П. Лојд“: ко држи, ако се
сме питати?

— У Мадриду су кортеси закључили да
се суспендирају уставне слобостине пошто
су републиканти из кортеске дво-
раци истукали. Званичне брзојавне после-
дне вести доносе следећа дата о републикан-
ском устанку: У Орензи и Мурћи усташе су
сасвим потучене. Вођа чета ухаћен је. У Ка-
талони постоје једнако више чета; у Араго-
нији две, а у Андалузији једна. Најновији бр-
зојав вели да су се по вестима из Сарагосе
три чете појавиле око Борја, Педроле и Луле.
У Орензу усташе су изгубили 80 мртви, 300
рањени и многе ухаћене.

— У Париз је присео 24. тек. кнез Ру-
мунски.

Јавна захвалност.

Управљајући одбор друштва за срб. народ. по-
зориште у својој данашњој седници са особитим је
задовољством примио управитељев извештај о ово-
годишњим преставама позоришне дружине у ме-
стима: Панчеву, Вршцу, Белој Цркви, Земуну и Ми-
тровици. Овом је приликом управљ. одбор са особ-
итом радошћу приметио, како су се честити србски
грађани из поменутих места, а нарочито из Митро-
вице, својом многобројном посетом својски одавали,
позоришту свим могућим средствима на руку ишли
и тим своје родољубље и народну свест према свом
позоришту тако криво засведочили, да управљ. од-
бор сматра за своју пријатну дужност честитим
Панчевцима, Вршчанима, Белоцрквцима, Земун-
цима и Митровцима овим своју најтоплију зах-
валност јавно изразити.

Из седнице управљај. одбора друштва за срб.
народ. позориште држано у Новом Саду 15. сеп-
тембра 1869.

Др. Ј. Суботић, с. р.

начелник.
Ф. Оберкнежевнић, с. р.

тајала.

Књижевне вести.

НЕКА ЈЕ НА ЗНАЊЕ,

да је овдашње „Србско друштво за радност“ у овој извјештајној седници, 21. септембра ов. год. порекло своје пређашње закључке, и неће лист „Радник“ издавати, јер је међутим Српска омладина закључила, да издаје свој лист „Младу Србадију“, у ком ће по програму бити и рубрике за трговачко-привредну струку.

Госпођу ону и браћу која се већ пренумерирала на оглашење „Радник“, молимо, ако можда узбуду ради, да им пренумерацију предамо администрацији „Младе Србадије“, нека изове за 14 дана, од дана кад ово изађе, јавити то писмено благајнику друштвеном г. Петру Попадићу. Ако пак за 14 дана небуде одговора, благајник ће послати свакоме претплатне новце му натраг.

У Новом Саду 24. септ. 1869.

А. Сандић, секретар.

С. Језић, подпредседник.

Трговина и обртност.

Пешта 24. септ. Данас имамо врло слабо радњу, јер су дозови једнокласни били. Шенице се слабо продале, оферова нашла је една купца по добру цену, гдегде је за фини еспаи и неколико новчића више давано; напротив обична шеница слабије је пролазила, и пала је на 4 фор. 65 нов., при свршетку 4 фор. 65 новч. Званично су обележене следеће ефективне продаје: потиске шенице 200 мер. 85 и по фун по 4 фор. 70 н., каса 1009 мер. 86 фун. по 4 фор. 85 н., 400 мер. 87 фун. по 5 фор. 17 и то новч., 600 мер. 87 фун. слабије еспаи по 5 фор. 5 нов., 400 мер. 87 фун. по 5 фор. 15 н.

Од Ражи последњи извештај није познат. Јечам се тврдо држао; обележени су 400 мер. 72 фун. мерени по 2 ф. 20 н.

Кукуруза је био слаб, без битног обрта; при свршетку: банатски 400 ц. ц. по 2 фор. 45 нов., 2200 ц. ц. погрешно по 2 ф. 30 новч.

Са зоби није било радње, цена се није променила.

Пештањска берза и житара од 25. септ.

Table with columns: Цена раније, Обрт, Тежина, Цена од ц. цент. Rows include items like Жито бан. ново, Потис., Бачко, Раж нови, Јечам, Зоб, Кукуруза бан. ст., Пасуљ, Проја.

Курс ефекта.

Table with columns: Уг. мења. зајам а 120 ф., Англо-унг. банка, Уг. опште кредит. банка, Франко-уг. банка, Уг. хипот. банка, Уг. земљишна кредитна банка.

Телеграм бечке берзе од 25. септембра.

Table with columns: 5 проц. метал., 5 мај., 5 нов., 5 нар. зај., 1860 држ. зај., Лиц нар. банке, Кредит. акције, Лондон, Сребро, Дукасти, Уг. Разгертетнице, Темишв., Ердељске, Хрв. слав.

Цена раније у Новом Саду од 27. септ.

Table with columns: Пшенице најбоље врсте беч. мер., средње, Наполица најбоље, средње, Јечам најбоље, Зоб, Кукуруза.

Ред пловидбе.

Од Новог Сада у Пешту: сваки дан 12 сати у подне. Новог Сада у Земун: сваки дан у 1/8 сати пре подне, окром петка. Новог Сада до Оршове четвртном 1. сат ујутру.

Стање воде:

Table with columns: Пешта, 25. септ., Пожун, Београд, 22, Осек, 18, Сегедин, 25.

Платонова штампарија у Новом Саду 1869

ОГЛАСИ.

Бр. 2536

Е Д И К Т.

Од суда сл. кр. вароши Новог Сада овим се објављује: да је над свеколиким имањем овдашњег сарафа (Geldwechsler) Александра Вашића на његово сопствено захтевање под даншњим даном конкурс кредитора отворен, за привременог управитеља масе г. Илија Христић из Новог Сада за заступника масе г. адвоката Јосиф Паник сјет на Новог Сада постављен, а за пријаву потраживања 29. 30. и 31. децембар 1869. одређен.

Позивају се дакле сви они, који против све конкурсне масе ма под каквом правном титулом што потраживају имају, да своја потраживања у горњим роковима код овдашњег суда пријаве, у толико пре, што се на касније пријаве неће никакав обзир узети.

У Новом Саду 28. септембра 1869. Јован Радовановић, с. р. варошки судија.

Имре Балла, с. р. подбележник.

277-3-3.

Бр. 2004.

Е Д И К Т.

Од стране суда слоб. краљ. вароши Новог Сада, овим се до јавног знања ставља: да су Ана Гргерин и Софија Бујандрић обе рођене Ердељан, пр шћу под берг. 7. августа 1864. бр. 2004 поднеле, што би им се део куће бр. 2553 и башта парц. бр. 4306 у Новом Саду, који је део на Софију Ердељан матер проситељеву Grundtvogno уиисен, — судски њима као наслеђе пределе: то се на основу §. 580 зак. члан LIV. од године 1868. сви они који би право наслеђа на горе пазначеним непокретностима имали; позивају, да до 45. октобра 1869. пријаве своју суду овом поднесу, што ће се у противном случају такове проситељима предати и досудити.

У Новом Саду 6. септембра 1869. Јован Радовановић, с. р. варошки судија.

Имре Балла, с. р. подбележник.

276-3-3.

ОБЈАВА.

На основу закључка суда сл. и кр. вароши Новосадске од 22. септ. 1869. бр. 2411 овим се до јавног знања ставља: да ће еспаи разног вида: ћурчински, шеширцини и тако звани конфекционали, Теодора Вуковића, због дужни 1600 фор. а. вр. са приподом овдашње штедионице дана 1. (13.) окт. 1869. и сљедујући свагда 3 сата после подне, у зданију где је штедионица, за готов новац свршено бити.

За суд врлоши Новог Сада 22. септ. 1869. Рад. Манојловић, сенату као судски послани.

287-2-3.

Поштованој публици

и свима мојима пријатељима јављам, да сам своју радњу са дојаконичег места премоство преко пута до гвождарнице г. Стојана Јовановића.

Ценећи поверење, које послужу мојем даваше до данас пријатељи моји, јаћу и у напред радити, да покрај мојега интереса и интерес мојих пријатеља чувам и унапредим.

Нови Сад 26. септембра 1869. Ђорђе Ракић.

285-2-3.

НИРНБЕРСКА ГАЛАНТЕРИНСКА И БЕЛОГ ЕСПАПА ТРГОВИНА

Д. Момировића

у Новом Саду, потребује једног доброг помоћника који је у овој трговини вешт, који жељи може то место таким попуњити.

ОБЈАВА.

У недељу 28. септембра (10. октобра) г. г. издаваће се у кањском рити према лежењем Новом Саду 600 јутара земље у мањим парцелама путем лиценције на самом месту под закуп. — Закупници дужни ће бити закупну цену одма у готвром новцу исплатити.

У Новом Саду 26. септембра 1869. Кооперација грађева тителских наспа.

290-1-1.

Још не беше овде.

У трговини мушког одела — код г. Бернарда Фишера у Новом Саду, преко пута Кондоромовој кући, на угљу од простора старе варошке куће, могу се добити по најновијем укусу и у свима врстама штофова:

Table with columns: Зимски ог. тац (Paletot), Јесењи капут, Јесења одела, Ловачни капут, Штајерски ладенсаклови, Штајерске путничке губе.

Одела за децу од 4-16 гођина у највећем избору

Орграти за децу са и без капуча у свима штофовима. Највећи избор у путничким ћурковима од 35 ф. до 100 фор. Ђуркови за варош од 38 ф. до 70 фор. Путничке вумене ципеле и чизме. Мушки плазироди од 8 ф. до 18 фор. Богато сортирано стовариште женских орграта и жакса.

292-1-3.

ТРГОВИНА МОДЕ ГАЛАНТЕРИЈЕ И БЕЛОГ ЕСПАПА

М. Р. Стојковића

код „Златнога грозда“

у Новом Саду

Препоручује своје велико и добро снабђено стовариште у свим таким артикулама, а цене еспапа тако су снижене да сваког купца потпуно задовољити може и на то смем поштовану публику одаде и са стране за посјети молити.

Имам огроман избор зимски женски рекла од доброг пречг или у фарби штофа од 5 ф. почето. Тако исто полак и сасвим дугачки зимски орграта од 8 до 40 ф.

Најновији женски округли шешира од 4 до 7 ф. У великом избору за женски зимски свилени и кашмирски кана од 1 ф. 40 н.

Са јамством за доброту продајем мушки и женски кошуља од 1 ф. 30 н. до већи цена.

Тако исто са јамством за доброту препоручујем велики избор у гарн.креас и ружбуршког платна асталски салвета и чаршава, у лепом избору имам ћилимова за кревет, сто, и собу.

По најјефтинију цену имам свакојаке вумене робе као чарана, шалова за оба пола, дуксерски и фланерски кошуља и све друге вумене ствари.

У највећем избору и за зачудо јефтином ценом препоручујем галантеријски еспаи као минашуца, брошова, новчица, албума и рзне за поклон сходне ствари.

Тако исто имам јако стовариште у свима могућим пантљикама, украсима, чипкама, цвећу, ципелама, кишобранима и све остале за кућу потребне ствари.

Сваку писмену поруку ћу пер Nachnahme најсавестије и брзо оправити у случају недопађња примам сваку послату робу франко натраг а зато плаћени новац првом поштом натраг шаљем.

271-1-5

ФОТОГРАФСКА ОБЈАВА.

Част нам је објавити п. т. публици, да ће мо 14. ов. м. наш нов, најелегантније намештен фотографски салон отворити у кући г. Коде острг у башти; уједно волимо за многобројну посету.

Дугогодишњим искуствима на пољу фотографске хемије, имали смо прилике пронаћи нову постављану методу, којом смо у најпријатан положају постављени, да нашим муштеријама можемо послужити несло без замерке; слике особито лепе и јефтине.

Нисмо такође жалали ни трошка ни труда, да наш лабораторијум не снабдемо са најбољим и најизвршнијим препаратима, и тако смо у стању бити помоћу наше више годишње практике, у највећим и најтежњијим атиљериза бечки и пештанским, учинити у фотографији оно што се за и јбоље признаје.

Даље чинимо п. т. публику особито пажљивом на то, да ми, не само на артији, него и на стаклу, порцелану, свили, дрвету, платну и т. д. с најбољим успехом изводимо, и то у свакој димензији од најмање до највеће надчовечије величине; а уз то слушамо цену на једну грађину конкуренције бечки и пештански фотографа.

Привећујући још и то, да је смештајем нашег атиљера у Кодиној кући, иста отворена за пролаз (Durchgang) публици, позивамо је и молимо учтиво за многобројне вјерућине.

повизни

Јул. Штери и друг

фотограф у Новом Саду глав. улица.

Бр. 29 у кући г. Коде.

Својевољна продаја куће.

Сопотвеник куће у Н. Саду, која преко главне страже под бр. 927. и по лежи, намарава исту под пробитачним условима продати, ради чега ће лично у Н. Сад 24. октобра г. г. доћи.

Који би вољу имали, исту кућу купити, нека се на уречени дан у 9. сахата пре подне код назначене куће нађу.

280-3-3

ТРГОВИНА ШЕШИРА

АНТОНА СКРИВАНА

у Новом Саду

код великог париског шешира

препоручује богато снабђено стовариште шешира за одрасле и децу по најновијем укусу, даље капа, путних хаљина и чизама.

Осим тога има свагда у преправности кожних еспапа за женске, крогнова, ципела и музова како за одрасле тако и за децу.

279-2-3

ОБЈАВА.

Код петроварадинског ферфелгсмагацина биће 3вг (15) октобра 1869 поново саветовање о потреби давања стегаринских свећа и уља за горење у подзакуп за време од 1. нов. п. р. 1869 до краја априла п. р. 1870.

Месечна потреба састоји се за сада из 10 фунти стегаринских свећа и 300 миси горелог уља.

Ово вадиум има се положити 80 ф. Они, који су кадра то подузети на се, нека се у речени дан или писмено у значајном оферту до 10 сати у јутру, или усмено од 10 до 12 сати у јутру понуде.

Условица лиценције могу се сваки дан у писарници горњег ферфелгсмагацина видети.

283-2-3

Српско-црквена општина Жабаљска издаје на 3 или и више година 400 длаца под закуп. Дан лиценције је 1. новемб. т. г. по нов. м. а земља је утрна и близу Тасе, од којих је 150 на једном а 250 на другом месту. У Жабљу 26. септ. 1869. 291-1-3.

Стечај.

У овдашњој српској општинској школи управе воје учитељско место са годишњом платом од 120 ф. ау. вр. станом, башгом 24 пожук: мерова жетва, 6 фати дрва и 6 фунти свећа, ко жељи то место добити, има се до 1-ог октобра ове године на р. п. вено-школски одбор обратити. Сомборски пренаправљивају првенство. У Ривци 18ог септембра 1869. 281-3-3 Црквено школски одбор.

Објава.

Тителски трећи вашар држаће се као обично 20. окт. и. р. Жељити је да би се купаца и продаваца што више умножило, да би и ово место своју обртност нашло. 282-3-1

БОРБЕ КОЈАДИНОВИЋ

у Иригу,

потребује једног доброг угоститеља за просту гостионицу и отмијену (кафану) на више година. Даља условица код притјажатеља. 288-2-3.

ОГЛАС.

Долеподписани продаје следеће реалитете: 1. Један салаш, који износи простора преко 200 дана ораше земље, у ком има 3 диваде, 1 виноград до 15 мотика велики и шљивик, који до сада казна вљва може донети; на салашу се и једна кућа налази, која је од слабог материјала савијена и потребна салашком подпуно одговара.

2. Кућа, тврди материјалом савијена, са 3 собе, 2 кујне, 1. шпајзом и 1. гости-ницом првог реда, која вуче годишње 150 дуката кирјеје. Кућа је првом искривена, и налази се на ваљеском путу, у селу Унки, 4 сахата далеко од Београда.

У Београду. Јован П. Банаћанин. 286-2-3

Објава.

По најновијем европском укусу моју новосазидану овде у Крагујевцу кафану, са целим кафанским прибором и лепим намештајем снабдевену, у којој има сала за чај, таоницу, три собе, кујна са шпархердом (штедником) и разним судовима за 100 особа, позорште са декорацијама и намештајем, парна влица са свима њој нужним потребностима, и парна воденица постоји, од и дућег митрова-дана за више година дајем под кирју под врло пробитачним условима.

Који ово добро са целим намештајем у крашено, и свим потребама снабдевену и закуп узети жељи, нека се и годбе ради подписаном јави

У Крагујевцу 9. септембра 1869. Светозар Танасковић, шлосер. 274-3-3.

ЛЕЧЕЊЕ.

Болови жигерице и прсију, астма, кашаљ и балење

Средоточни дрво г. Јована Хофа, дилерски лиценција, у Бечу (Kärntnering 11.)

Домарац (у Чешко), 14. августа 1869. Пошто је мојој жени, која је хронично кашаљ и прсију имала, узевши сачуваног хововог малцекстракт који сам већ доред два донети, зашло боље, рас молим, да ми опет једну чест од негаш поштом Леополд Гиртлер, ма урски закупница. — Беч (Wieden, Favoritenstrasse, Nr 8) Ја сам ивио бољу жигерицу, која се хроничним кашаљем јавља: она ме прегоеше, јер ми ништа није помогло. Тада сам спласише вши производи: малцекстракт, здравни сок, и малцекстрактске болбоне. Ваљем неспашном праћку, малцекстрат може моје слаб чело јавити, да је већ зарана живот себи спасао, сада сам и ја чрез ваше производе потпуно оздравео; ја без њих немогу више живети. Карло Фелбахер, грађански инжењер, саруг и претставник сјајује, вештачне ливнице и т. д. Већ 20. септембра, 1869. Молим вас, да ми 13 става вашег малцекстракта за језну 45 год стару, да значе здраву особу пошљете, која у астми прсију др. Гроаг, опћински лекар — Бохонија, 6. јуни 1868. Држећи се мог писма од 7 марта т. г. радим се, да вам могу јавити, да је мој син употребљавањем ваших тако честитих препарата, малцекстракта пи е за здравље, малцекстрат малцекстратне са груди тако се опоравио, да је стању теже школаске послове одржавати. Речито производи и. т. д. Квеса, ц. и. катастралини ворник.

Стовариште код г. Филипа Кона у Н. Саду. 289-1-1

Уредник и издаваатељ др. Свет. Милетић.